

Počivamo li zaista u miru? Don Ante Žderić o dilemama i strahovima umirućih: "Čovjeku treba vrijeme za tugovanje i oproštaj, a u beznađu i manjku vjere mnogi se znaju zapitati – što ako naprijed nemamo gdje, a nazad nemamo kome?"

"Pitanja koja mi najteže padaju, a koja čujem od umirućih, pitanja su ostavljenosti – kad njihovi najbliži ne mare za njih u njihovoj bolesti i umiranju. Teško je umrijeti sam, napušten i zaboravljen"

AUGUSTIN MARKOTA / Foto: Privatna arhiva, Pixabay — 5. rujna 2025. 09:03

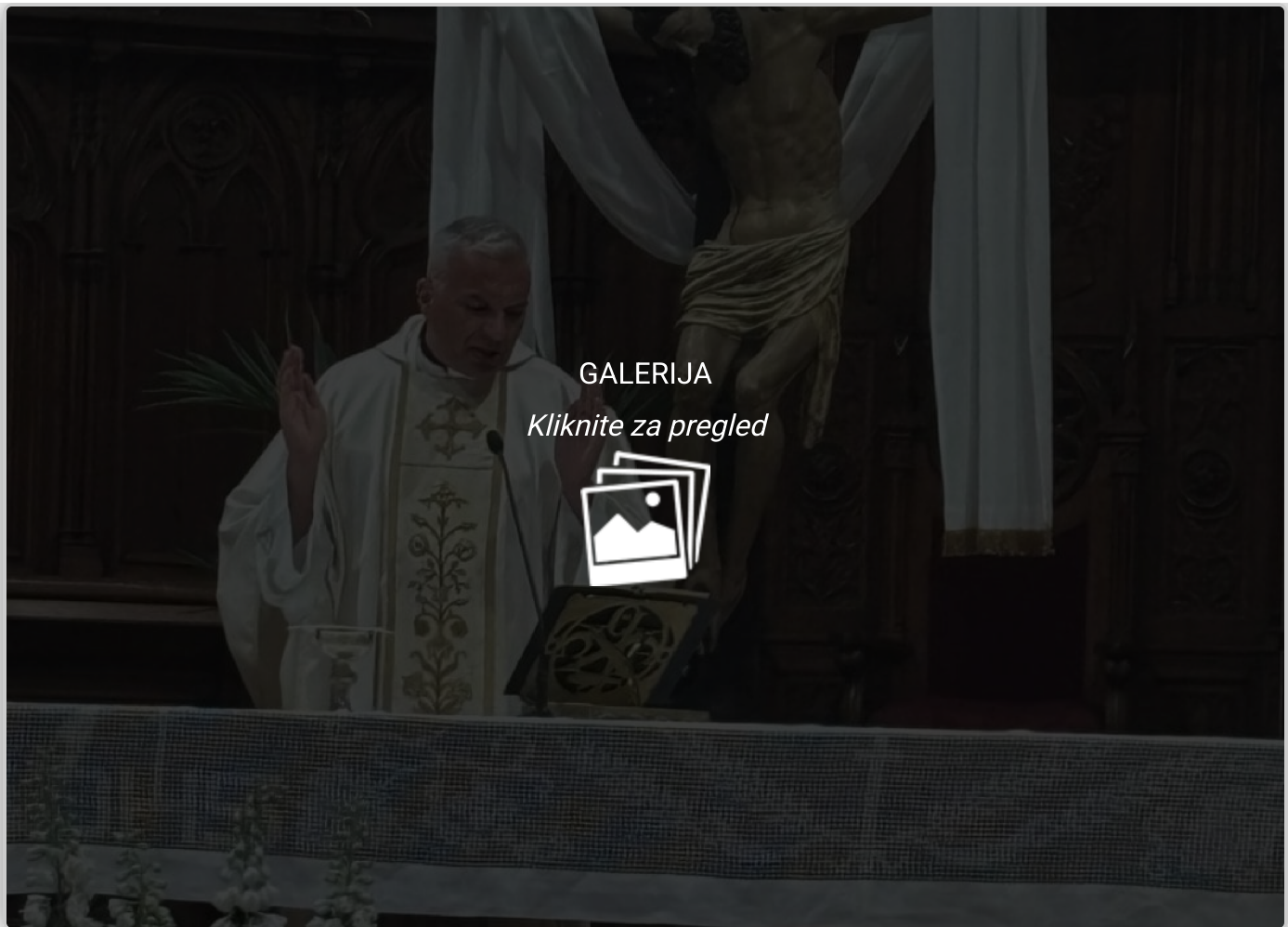

Smrt se u našoj sredini još uvijek donekle tabuizira. Smatra se teškom i mračnom temom do te mjere da smo o normalnom dijelu ljudskog života skloni govoriti u eufemizmima: pokojnik je "utonuo u vječni san", "zauvijek nas je napustio", "otišao je na onaj svijet". S "onim svijetom" otvara

se niz ontoloških pitanja oko kojih će se uvijek lomiti koplja. Međutim, u ovom projektu fokus ne stavljamo na pitanje "Kamo idemo kad umremo?" nego "Kako idemo kad umremo?" Dalmacija Danas će se kroz ciklus članaka pod nazivom "Počivamo li zaista u miru? Zdravstveni, etički i pravni aspekti odnosa prema ljudskom tijelu nakon smrti" baviti manje poznatim, često tabuiziranim te zdravstveno i pravno zanimljivim dijelovima odnosa prema ljudskom tijelu nakon smrti. Istražit ćemo kakvi su pravni okviri postupanja prema ljudskom tijelu nakon smrti, što se u zdravstvenom i teološkom smislu smatra mirnim počivanjem i koja je najčešća zona zaobilaženja zakona vezanih za ukop.

Postoje li neodgovorena pitanja u domeni "Što nakon smrti"?

U drugom tekstu serijala razgovarali smo s don **Antom Žderićem**, poznatim splitskim svećenikom. Žderić je odrastao u dolini Neretve, u mjestu Rogotin kod Ploča. Prije nego što je obukao reverendu, diplomirao je arheologiju i povijest u Zadru, a potom završio filozofsko-teološki studij u Splitu, gdje je 2009. zaređen za svećenika. Službovao je u Makarskoj i Splitu, bio bolnički kapelan, a često se vraća i u rodni Rogotin, gdje predvodi misna slavlja. U javnosti ga se često opisuje kao svećenika koji spaja duhovno i svjetovno, tradicionalno i moderno. Neki ga vide kao čovjeka koji će uvijek stati u obranu istinskih vrijednosti, ali i dovoljno otvorenog da progovori o životnim temama koje nadilaze crkvene okvire.

Upravo je don Ante Žderić osoba koja se redovito susretala, a i danas se susreće s ljudima koje proživljavaju svoje posljednje životne trenutke, a u opsežnom intervjuu objasnio nam je kako postupaju s njima te je odgovorio i na pitanje o odnosu prema ljudskom tijelu nakon smrti – i počinjamo li zaista u miru?

Kako izgleda susret s čovjekom koji zna da živi svoje posljednje dane?

- Ljude na bolničkom liječenju koji znaju da im se bliži kraj života mogli bismo podijeliti u dvije skupine: na one koji imaju osmišljen život i one koji to nemaju. Osmišljen život daje osmišljen pogled na smrt i umiranje. Takvi ljudi su, živeći, utkali vlastito umiranje i smrt u vlastiti vrijednosni sustav. Za njih je umiranje nešto na što su već spremni. Ključnu ulogu tu igra vjera, koja omogućuje pogled na vlastito postojanje preko praga groba. Druga skupina su oni ljudi koji bježe od iskustva smrti. Život koji nije osmišljen i koji nije utkao vrednotu smrti donosi ogorčenost u susretu s umiranjem.

Što ljudi u tim trenucima najčešće traže od svećenika – riječi, molitvu, prisutnost?

- Ljudi u iskustvu s umiranjem od svećenika traže prisutnost. Nitko ne želi umrijeti sam. To je zajedničko svim ljudima, bez obzira na svjetonazor. Često takvi ljudi svećeniku, ako mogu, žele uputiti riječ zahvale, pomirenja i svojevrsne rekapitulacije vlastitog životnog iskustva.

Don Ante Žderić

Postoje li pitanja koja Vama najteže padaju kada ih čujete od bolesnika?

- Pitanja koja mi najteže padaju, a koja čujem od umirućih, pitanja su ostavljenosti – kad njihovi najbliži ne mare za njih u njihovoj bolesti i umiranju. Teško je umrijeti sam, napušten i zaboravljen.

Kako izgleda Vaša uloga u trenucima kad obitelj nije uz pacijenta?

- Upravo se u trenucima kad obitelj nije uz umirućeg osjećam kao njegov bližnji. U tome vidim Božju volju, jer bližnji nije samo netko tko ti je krvni rod, nego tko te voli.

Koliko je Vama kao svećeniku emocionalno zahtjevno biti svakodnevno suočen s patnjom i smrću?

- Susret s patnjom i smrću drugih emocionalno je težak svakom čovjeku, pa tako i meni kao svećeniku. To su neka od najtežih iskustava u životu, osobito kad je riječ o mladim ljudima ili djeci. Na to treba biti spreman u svećeničkoj službi, uvijek u sebi i umirućima buditi povjerenje u Boga koji jedini čini da smrt nije kraj postojanja. Bog nije, kako kaže Sveto pismo, Bog mrtvih, nego Bog živih. Sve Njemu živi i Njemu ide.

Kako pronalazite snagu da nastavite pomagati i kada osobno osjećate težinu tih susreta?

- Snagu za pomagati bolesnima i umirućima svaki čovjek, pa tako i svećenik, nalazi kroz molitvu i samo iskustvo pomaganja. Koliko god ta iskustva bila emocionalno teška, ona su u isto vrijeme izgrađujuća. Ona obogaćuju i čovjeku daju iskustvo koje ga jača, a ono govori o tome koliko je

bogatstvo i privilegija biti uz čovjeka koji umire, dati mu do znanja da na odlasku s ovoga svijeta nije sam.

Don Ante Žderić

Jeste li imali trenutke kad su Vas nečija vjera ili pak mir u posljednjim trenucima posebno nadahnuli?

- Svako iskustvo rada s bolesnima i umirućima je na svoj način nadahnjujuće. Posebno pamtim jednu župljanku s Gripa, koja je preminula pozdravivši nas prisutne s riječima da se vraća kući i da se ne brinemo. To neću nikada zaboraviti. Taj mir, to njezino potpuno pouzdanje u Boga. Samo je naslonila glavu na rame svoje kćeri i izdahnula.

Što ste Vi osobno naučili iz svih tih susreta s ljudima na kraju života?

- Naučio sam puno. Mislim da je to što sam naučio više i vrednije nego sve što sam imao priliku pročitati u knjigama. To je blago koje nosim u duši i koje i meni samom osvjetljava pogled na vlastito umiranje i smrt. Od svega, mislim da je to iskustvo Boga u životu umirućih iskustvo koje čuva od očaja i ogorčenosti u susretu s prelaskom s ovoga svijeta. Ono daje nadu da preko praga groba mogu gledati nešto novo, novi sadržaj i početak za mene. Nešto, što ne mogu opisati riječima.

Možemo li reći da bolnica, iako je mjesto boli, ujedno postaje i mjesto velike ljudskosti i duhovnosti?

- Točno, bolnica nije samo prostor suočavanja s bolešću. Ona nije ni samo institucija koja pomaže oko tjelesnog ozdravljenja. Rekao bih da je bolnica jedna velika prilika za svakog čovjeka, i bolesnika i posjetitelja bolesnih. Vjerujem da je ona to i za medicinsko i svako drugo osoblje. Tu se imamo prilike susresti s ključnim trenucima života, od rađanja do umiranja. Iskustvo bolnice je, za one koji žele učiti, velika škola života, ljubavi, čovječnosti i Boga. U tom smislu, iskustvo bolnice prilika je da iz nje iziđemo kao ljubavlju, spoznajama i Bogom bogatiji ljudi. Sve to životu donosi smisao, bez kojega bismo teško mogli dalje.

Don Ante Žderić

Koju biste poruku prenijeli ljudima koji se boje smrti ili izbjegavaju razmišljati o njoj?

- Svaki se čovjek boji smrti. To nam je urođeno i to treba tako shvatiti i prihvatiti. Pitanje je samo kako ćemo se s time nositi. Sami ne možemo. U tome su nam potrebni bližnji i, nadasve, Bog. Iskustvo vjere je tu nezaobilazno. Ni jedna vrednota, osim vjere i ljubavi, ne može prekoračiti prag smrti. Zato su nam vjera i ljubav nužno potrebne za nositi se s činjenicama smrti naših bližnjih i nas samih. Jer, ako toga nemamo, pred prijetnjom smrti se osjećamo izgubljeni i prazni; naprijed nemamo gdje, nazad nemamo kome.

Mislite li da se ljudi općenito dovoljno dobro odnose prema ljudskom tijelu nakon smrti – i poživamo li zaista u miru?

- Odnos prema tijelu nakon smrti je u zadnje vrijeme u našem društvu uvelike industrijaliziran. Sprovodi su svedeni na minimum. Razumijem da je takvo vrijeme, ali i u iskustvu smrti treba čuvati dostojanstvo ljubavi. Mislim da smo sve donedavno više cijenili i poklanjali pažnje umrlima tijekom sprovoda, a i njihovim obiteljima. Takvi običaji nestaju, čak i na selima. Čovjeku treba vrijeme za tugovanje i oproštaj s tijelima preminulih. Treba mu zajedništvo bližnjih, molitva i pjesma tijekom ispraćaja. To je ono što liječi rane rastanka na duši svakog čovjeka.

Poživamo li zaista u miru? Stručnjaci kažu da se prema pokojnicima odnose s najvećim poštovanjem, ali manjak grobara i mogućnosti izbora načina pogreba donose ozbiljne probleme

Članak je objavljen uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije iz Programa poticanja novinarske izvrsnosti

Moja reakcija na članak je...

14

2

1

3

4

NAPIŠI, DOJAVI, SLIKAJ,
UKAŽI... BUDI DIO NAS.

 DALMACIJA
DANAS

[UVJETI KORIŠTENJA](#)

[PRAVILA O PRIVATNOSTI](#)

[PRODAJA I MARKETING](#)

[IMPRESSUM](#)

[KONTAKT STRANICA](#)

[CJENIK](#)

[CJENIK-IZBORI](#)

© 2025 Dalmacija danas. Sva prava pridržana.